

Сześć!

Привет!

Урок 3. Тема: Привет!

Lekcja 3. Temat: Cześć!

Witaj! Po dzisiejszej lekcji będziesz umiał przywitać się i pożegnać. Zanim jednak przejdziemy do prezentacji materiału, przypomnij, jak powiedzieć po rosyjsku:

1. Kto to jest?

.....

2. Co to jest? (dotyczy pytania o przedmiot)

.....

3. To jest moja mama.

.....

4. To jest mój wujek.

.....

A teraz uzupełnij dialogi:

- Что

- Это юбка.

- это?

- Это кот.

- Это дядя?

- Да,

- Это жираф?

- Нет,

Dziś, jak już wspomniałam, nauczymy się, jak się witać i żegnać po rosyjsku. Nie jest to wcale trudne, tym bardziej, że już co nieco o tym wspomnieliśmy w lekcji pierwszej. Zacznijmy!

Dzisiejsza lekcja ma temat: „Привет”.

Привет

Cześć (na powitanie)

"Привет" znaczy „Cześć”. Podobnie jak po polsku, „привет” mówimy do rówieśników czy osób nam znanych, z którymi jesteśmy na „ty”. Jednak w odróżnieniu od polskiego „cześć”, „привет” mówimy **tylko** na powitanie.

Możemy też przywitać się z naszym kolegą, zwracając się do niego po imieniu, np. "Cześć, Andrzej!". Po rosyjsku to będzie: "Привет, Андрей!":

Привет, Андрей!

Cześć, Andrzej!

Możemy powitać kolegę / koleżankę, rówieśnika czy inną znaną nam osobę, z którą jesteśmy na „ty”, mówiąc: „здравствуй”:

Здравствуй

Dzień dobry

„Здравствуй” to rodzaj „dzień dobry”, tylko że do znanej i bliskiej nam w relacjach osoby. Tak więc do osób, z którymi jesteśmy na „ty”, na powitanie możemy powiedzieć zarówno „привет”,

jak i „здравствуй”. Zwróć, proszę, uwagę na zapis tego ostatniego słowa. Piszemy „здрав**ствуй**”, a mówimy dosłownie „зра**ствуй**”, pierwszego „в” (w grupie spółgłosek: -вств-) nie wymawiamy.

Tutaj, analogicznie jak przy „привет”, możemy podać imię kolegi czy koleżanki. Jednak musimy wiedzieć, że imię to musi być w mianowniku, ponieważ w rosyjskim nie ma wołacza, więc gdybyśmy chcieli powiedzieć: „Dzień dobry, Piotrze”, to musielibyśmy dosłownie powiedzieć: „Dzień dobry, Piotr”:

Здравствуй, Пётр!

Dzień dobry, Piotrze!

Umiesz się już przywitać ze znanymi Ci osobami. Teraz czas na wersję oficjalną.

Do formy powitalnej w tym tonie na pewno należy „Dzień dobry”, czyli:

Добрый день!

Dzień dobry!

добрый – znaczy dobry

день – dzień. Na końcu wyrazu piszemy znak miękki „ь”, który pełni tutaj rolę zmiękczającą (zmiękcza spółgłoskę „н”, którą po zmiękczeniu wymawiamy podobnie do polskiego „ń”).

„Добрый день” przetłumaczymy jako „Dzień dobry”, choć dosłownie to brzmi: „Dobry dzień”, a ten szyk wyrazów spowodowany jest tym, że w rosyjskim **najpierw** stawiamy **przymiotnik**, a **potem rzeczownik**: „dobry” (przymiotnik), a potem „dzień” (rzeczownik).

Przy użyciu słówka składowego – “добрый” – możemy też przywitać się rano i wieczorem. Rano po rosyjsku to „утро”, czyli „dzień dobry” (rano) powiemy: „доброе утро”. Posłuchaj:

Доброе утро!

Dzień dobry (rano)!

Jak zapewne zauważyłeś, w słowie “добрый” zmieniła się końcówka z **-ый** na **-ое**. Przyczyną tego

stanu jest rodzaj rzeczownika „утро” – jest to rodzaj **nijaki**. W języku rosyjskim, podobnie jak w polskim, są trzy rodzaje: męski, żeński i nijaki. Do tego ostatniego właśnie zaliczamy „утро”. Poznane słówko „день” jest rodzaju **męskiego**, dlatego końcówką słówka „добрый” jest **-ый**. Niestety, to należy już zapamiętać. Żeby uściślić, podam, że dla rodzaju **żeńskiego** końcówką będzie: **-ая**, a więc: „добрая”, np. „добра dziewczyna” powiemy: „добрая девушка”:

добрая девушка

dobra dziewczyna

добрая - dobra
девушка – dziewczyna

Rosyjski odpowiednik „Dobry wieczór” jest Ci już w połowie znany. Musisz tylko wiedzieć, że wieczór to „вечер” i jest - podobnie jak „день” - rodzaju męskiego, a więc końcówka w wyrazie „добрый” jest właśnie **-ый**:

Добрый вечер!

Dobry wieczór!

W ten prosty i analogiczny sposób powstało nam „Добрый вечер”, gdzie – dla przypomnienia – „добрый” oznacza „dobry”, a „вечер” – „wieczór”.

Przywitać się oficjalnie możemy również mówiąc „здравствуйте”:

Здравствуйте!

Dzień dobry!

Oznacza to „Dzień dobry” i – podobnie jak здравствуй – używamy tego zwrotu bez względu na porę dnia, czy to rano, czy po południu; jest to taki zwrot uniwersalny.

Zapewne zauważyłeś różnicę w pisowni pomiędzy „здравствуй” a „здравствуйте”. Jedno wyrażenie od drugiego różni się końcówką, tj. w tym drugim (здравствуйте) mamy końcówkę **-те**. I właśnie przez tę końcówkę następuje zmiana z formy nieoficjalnej („здравствуй”) na

oficjalną ("здравствуйте"). Czyli "здравствуй" powiemy do kolegi, koleżanki czy osoby nam bliskiej, z którą jesteśmy na „ty”, a "здравствуйте" do osoby, z którą pozostajemy w oficjalnych relacjach i zwracamy się do niej na pan / pani. „Здравствуйте” powiemy też do większego grona ludzi, na przykład do kolegów, którzy są w grupie:

Здравствуйте, дорогие друзья!

Dzień dobry, drodzy przyjaciele!

здравствуйте - dzień dobry
дорогие - drodzy
друзья - przyjaciele, koledzy

W rosyjskim istnieje słówko podobne do polskiego „koledzy”, które brzmi „коллеги”, ale są to koledzy z pracy czy szkoły wyższej i oczywiście możemy się przywitać z nimi mówiąc:

Здравствуйте, коллеги!

Dzień dobry, koledzy (z pracy)!

Spróbujmy powtórzyć, o czym była mowa do tej pory.

Udziel, proszę odpowiedzi na poniższe pytania:

Jak się przywitasz ze swoim przyjacielem, który ma na imię Piotr (Пётр)?

.....

lub

.....

A jak rano przywitasz się z ekspedientką w sklepie ?

.....

lub (uniwersalnie)

.....

Jakiej formy użyjesz, gdy wieczorem spotkasz znajomą z widzenia?

.....

A jak przywitasz się z kolegami z pracy?

.....

Jestem pewna, że poradziłeś sobie bez żadnych problemów!

Teraz przejdźmy do pytania, które często przy powitaniu zadają sobie Rosjanie:

Как дела?

Co słyhać? Jak ci leci?

как – jak

дела – sprawy

Możemy na język polski przetłumaczyć to jako: „Jak się masz?“, „Jak ci leci?“, „Co słyhać?“ itp. W zdaniu tym nie ma czasownika. Dosłownie to pytanie oznacza: „Jak sprawy?“. Tego typu zdań raczej w polskim nie używamy, ale każdy język rządzi się swoimi zasadami, w tym gramatycznymi, dlatego należy przyjąć, że jest ono poprawne i zapamiętać taką formę. Ale to samo znaczenie możemy wyrazić, mówiąc:

Как идут дела?

Co słyhać? Jak ci leci?

Tu już mamy czasownik. Jest nim „идут“ i oznacza on „idą“, czyli dosłownie przetłumaczymy powyższe pytanie jako: „Jak idą sprawy?“, jednak my już wiemy, że tego typu zdania tłumaczymy jako „Jak ci leci?“, „Jak się miewasz?“. A więc, chcąc powiedzieć: „Jak się masz?“ / „Jak ci leci?“, możemy użyć jednej z powyższych form. Której? To zależy już od nas samych, ja tylko podpowiem, że Rosjanie częściej używają tej pierwszej, krótszej - "Как дела?".

Możemy też spytać o to, co słyhać u krewnych współpracownicy. Wtedy powiemy:

Как идут дела у твоих родственников?

Co słyhać u twoich krewnych?

как (идут) дела umiemy już przetłumaczyć: co słyhać

у - u

твоих - twoich

родственников - krewnych

Czyli: "Co słyhać u twoich krewnych?".

Na to uniwersalne pytanie Rosjanie najczęściej odpowiedzą „dobrze”, czyli:

хорошо

dobrze

lub "świetnie", czyli:

отлично

świetnie, wspaniale

A jeśli komuś wiedzie się tak normalnie, ani źle, ani wspaniale, to wtedy powiemy:

нормально

normalnie

"Нормально" znaczy: "normalnie".

Możemy też odpowiedzieć: "Wszystko w porządku!". Po rosyjsku to będzie tak:

Всё в порядке!

Wszystko w porządku!

всё - znaczy wszystko

в - w

порядке - porządku

A jeśli nie wiecie się nam wcale i chcemy powiedzieć, że po prostu źle się sprawy mają, to wtedy możemy odpowiedzieć:

плохо

źle

Niektórzy Polacy na pytanie typu jak się nam wiedzie odpowiadają: „Dziękuję, dobrze” (dziękują za wyrażenie zainteresowania). Jednak Rosjanie raczej nie dziękują na tego typu pytanie. Oni po prostu bezpośrednio udzielają odpowiedzi na zadane im pytanie. Myślę, że gdybyśmy podziękowali, zabrzmiałoby to sztucznie. Ale sądzę, że nie zawadzi wiedzieć, że dziękuję po rosyjsku to:

спасибо

dziękuję

Zanim przejdziemy do pożegnań, spróbuj odpowiedzieć na moje pytanie:

- Как дела?

-

i zadać koleżance pytanie, stosownie do odpowiedzi:

-

- Отлично!

Umiemy już się przywitać i odpowiedzieć na pytanie, często zadawane przy powitaniu. Teraz czas

na formy pożegnalne. Nie są one wcale trudne!

Podstawowym zwrotem jest „do widzenia”, czyli:

До свидания!

Do widzenia!

„До” czytamy jak „Да”, dlatego że wymawiamy go łącznie ze „свидания”. W wymowie traktujemy ten związek z przyimkiem jako jeden wyraz, a wtedy „о” jest w pozycji przedakcentowej i czytamy je jak „а”.

Rzeczownik 'свидание' to 'randka', a zwrot 'до свидания' to 'do widzenia'!

Jako ciekawostkę powiem, że „свидание” (a więc to słówko powyżej, tylko że w mianowniku) oznacza: "randka", a już w połączeniu z „До” - „До свидания” - oznacza „Do widzenia”.

„До свидания” to najbardziej popularny i najczęściej używany zwrot. Prezenter telewizyjny podziękuje za uwagę i też powie „Do widzenia”, a po rosyjsku to zabrzmiał tak:

Спасибо за внимание. До свидания.

Dziękuję za uwagę. Do widzenia.

спасибо – dziękuję (ale to już znasz)

за – za

внимание – uwagę

до свидания – do widzenia

Można też powiedzieć „Do zobaczenia wkrótce”:

До скорого свидания!

Do zobaczenia wkrótce!

скорого – dosł. szybkiego („Do szybkiego zobaczenia”)

Albo też „Do jutra!”, to jest:

До завтра!

Do jutra!

завтра - jutro

до завтра - do jutra

„Do zobaczenia” / dosł. „Do spotkania” to:

До встречи!

Do zobaczenia!

Kiedy idziesz spać lub ktoś inny idzie spać, możemy powiedzieć „Dobranoc” (po rosyjsku to dosłownie „Spokojnej nocy”):

Спокойной ночи!

Dobranoc!

спокойной - spokojnej

ночи - nocy

Спокойной ночи - dobranoc.

A jak chcesz się pożegnać z kolegą i zamierzasz mu powiedzieć „cześć”, to powiesz:

Пока!

Cześć (na pożegnanie)!

Trzeba zapamiętać, że słowa „пока” używamy tylko na pożegnanie (na powitanie przecież mówimy „привет”).

Na podsumowanie: przywitaj się ze mną używając znanych Ci zwrotów (możesz wybrać porę dnia i do niej użyć stosowny zwrot, bądź użyj zwrotu uniwersalnego), spytaj mnie, jak się miewam i powiedz: „Do jutra”, bo pewnie jutro znów się spotkamy w kolejnej lekcji!

До завтра!

Lila

Ściąga

Oficjalne zwroty powitalne

Доброе утро!	Dzień dobry! (rano)
Добрый день!	Dzień dobry! (w ciągu dnia)
Здравствуйте!	Dzień dobry! (i rano, i w ciągu dnia)
Добрый вечер!	Dobry wieczór!
Здравствуйте, дорогие друзья!	Dzień dobry, drodzy przyjaciele / koledzy!
Здравствуйте, коллеги!	Dzień dobry, koledzy! (z pracy, ze szkoły, po fachu)

Nieoficjalne zwroty powitalne

Привет!	Cześć!
Здравствуй!	Dzień dobry!

Zwroty pożegnalne

До свидания!	Do widzenia!
До скорого свидания!	Do zobaczenia wkrótce!
До завтра!	Do jutra!
Спокойной ночи!	Dobranoc! Spokojnej nocy!
Пока!	Cześć!
До встречи!	Do zobaczenia!

Jak ci leci?

Как дела?	Jak ci leci / Co słycać?
Как идут дела?	Jak ci leci / Co słycać?
Как (идут) дела у твоих родственников?	Co słycać u twoich krewnych?
хорошо	dobrze
отлично	wspaniale
нормально	normalnie
Всё в порядке!	Wszystko w porządku!
плохо	źle

Inne słowa i wyrażenia poznane w tej lekcji

добрая девушка	dobra dziewczyna
Спасибо за внимание!	Dziękuję za uwagę!
утро	rano (rodzaj nijaki)
вечер	wieczór (rodzaj męski)
день	dzień (rodzaj męski)
друзья	przyjaciele, koledzy
коллеги	koledzy z pracy, po fachu, szkoły wyższej
идут	idą
свидание	randka
внимание	uwaga, uwagę